СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 126. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 1 червня 1935. — VOL. XLIII. No. 126. Jersey City, N. J., Saturday, June 1, 1935. THREE CENTS

ЮНІЇ ВВАЖАЮТЬ УПАДОК „НАЙРИ" УДАРОМ У РОБІТНИЦТВО

ВАШИНГТОН.—Американська Федерація Праці подає до публичного відома, що опінія найвищого суду Злучених Держав, що закон про відбудову краю неконституційний, уже відбивається тяжко на стані робітництва. По всьому краю видно заходи підприємців обтинати робітникам заплату та продовжувати час праці.

Як каже уряд Федерації, на всій лінії видно заломання мірил, установлених урядом „Найри". Роблять це підприємці, не дивлячися на те, що зараз по виданню опінії судом провідники бизнесу виступали з публичними заявами, в котрих величали опінію суду як привернення бизнесової свободи та запевнили, що не дивлячися на усунення законних обмежень свободи, підприємці будуть шанувати права, які добули робітники.

З огляду на ті заходи підприємців росте невдоволення серед робітників.

ВЕЛИКИЙ ВИЛИВ РІК У КОЛОРАДІ.

КОЛОРАДО СПРІНҐЗ. — Уливні дощі, що впали в цій околиці, викликали наглий вилив рік Фавнтін та Монюмент.

Води рік піднялися так скоро, що захопили багатьох людей на фармах і в оселях. Втопилися, як рахують, 12 осіб. Декотрих людей захопили збіраші води на дорогах в автомобілях.

Повінь перервала в багатьох містах доставу газу, води й електрики. Тут треба було переносити зі шпиталю всіх пацієнтів, бо шпиталеви грозила вода.

ЗАВОРУШЕННЯ ПЕРЕД ЗАПОМОГОВИМ УРЯДОМ.

НЮ ЙОРК. — Коло 15,000 людей, що брали участь у параді проти війни, зробили галасливу демонстрацію перед бюром надзвичайної допомоги під ч. 902 на Бродвею. Спершу прийшло до бійки між поліцаями й декотрими демонстрантами, але все втихомирилося, як поліція дозволила делеґації від демонстрації ввійти до уряду на конференцію з урядниками.

ЛИТОВСЬКИЙ ЛЕТУН ВИБИРАЄТЬСЯ ЛЕТІТИ З НЮ ЙОРКУ ДО КАВНАСА.

НЮ ЙОРК. Литовські національні організації справляли тут, у парку Декстера демонстраційне прощання поручникови Феліксови Байткусови, литовському летунови, котрий вибирається незадовго летіти одинцем з Ню Йорку просто до Кавнаса, теперішньої столиці Литви.

ГРОЗЯТЬ НА СТРАЙК ЛОКАВТОМ.

ВАШИНГТОН. — Власники корабельних ліній на західнім побережу повідомили Департамент Праці, що на випадок, як корабельні вантажники й моряки не відкличуть страйку на Тихім океані, корабельні лінії розвяжуть усі контракти з робітниками й відправлять усіх робітників з роботи.

НАВІТЬ СОЦІЯЛІСТИ НЕ ХОЧУТЬ СПІЛЬНОГО ФРОНТУ З КОМУНІСТАМИ.

НЮ ЙОРК. — Соціялістична партія Ню Йорку відкинула пропозицію комуністичної партії, щоб соціялісти йшли з комуністами обєднаним фронтом у боротьбі проти заходів знизити рівень робітничого життя.

Соціялістична партія відповіла комуністам, що входити з ними в якінебудь союзи було би шкідливо для соціялістичної партії й для зорганізованих робітників.

ВИБУХ ҐАЗОВОЇ КРИНИЦІ.

МАВНТ ПЛЕЗЕНТ (Мишиґен). — Ґрупа робітників, занятих при верченню криниці природного ґазу, довертілася нарешті до ґазу. Як тільки ґаз почав виходити, він з якоїсь причини запалився й вмить усе руштування для вертіння стануло величезним, 50 стіп високим стовпом полуміни. На місці згинули два робітники, а третій, котрого відставлено до шпиталю, теж відай помре, бо має внутрішні попарення, вдихнувши в себе горіючий ґаз.

16-ЛІТНІЙ ХЛОПЕЦЬ ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ВБИВСТВА 3-ЛІТНЬОГО БРАТА.

НЮ ЙОРК. — Місцева поліція розсліджує смерть 3-літнього Джана Лантарика, котрий видно помер від побоїв. Родина Лантариків, зложена з матері й шестеро дітей, прибула до Ню Йорку з Пенсилвенії, де якісь люди напали на батька родини, Якова Лантарика, й побивши його, повісили на дереві коло хати. При помочі одної милосерної інституції матері вдалося примістити 3-літнього синка в одної родини, котра навіть хотіла його адоптувати. Це, як кажуть інші діти, викликало таку завість у 16-літнього Сильвестра, що він став бити свого 3-літнього брата. Від цих побоїв дитина померла. Арештований Сильвестер, побачивши, що сестри готові свідчити проти нього, признався поліції до вчинку.

МОСКВА БУДЕ ПРИСТАНЮ, ЗЛУЧЕНОЮ З МОРЕМ.

Совєтська влада має намір здійснити проект великого каналу, що лучив би Москву з Чорним морем. Той канал у звязку з Волжанським каналом і сіткою інших дрібніших каналів матиме для Москви величезне значіння. Вістку цю приносить німецький журнал, та не згадує, скільки то знов загине при цій роботі нещасних людей, засуджених безвинно большевиками на примусові роботи.

ТОРГОВЕЛЬНІ ОБМЕЖЕННЯ ЯПОНІЇ СУПРОТИ КАНАДИ.

З Токіо доносять, що Японія у короткім часі видасть зарядження, які будуть обмежувати канадійський експорт до Японії.

Це зарядження стоїть у звязку зі статистичними датами, за якими Канада експортувала до Японії товару вартости $16,475,000, а купила в Японії товару вартости $4,424,000. Рівночасно з тим японський уряд візвав телеграфічно уряд Австралії, щоб та приспішила переговори у справі торговлі з Японією.

ПОГОРІВ ТУРФДІМ У КРОВЛЕНДІ.

Український Робітничо-фармерський Дім у Кровленді, Онт., біля Веланду, погорів до тла ніччю з невідомих причин. Понесена втрата доходить до $3,000. Вогонь почався в пивниці й обхопив миттю цілий деревляний будинок на два поверхи, так, що коли прибула пожарна сторожа з Веланду й Кровленду, не могли його вратувати. Пожарна сторожа з самого Кровленду на час не прибула, бо, як на лихо, щось трапилося гальмам у возах.

Поліція розвела слідство, бо, як подають часописи, будинок був головною кватирою запомогового страйку у місті, і центром бійок та розрухів, отже поліція підозріває підпал.

Це вже другий турфдім в Онтеріо, який у короткому часі зник у полумях. Попередній згорів у Лондоні, Онт.

ЕКСПЛЬОЗІЯ ВКИНУЛА 20 ОСІБ У МОРЕ.

Підчас святкування срібного ювилею короля Юрія в британській пристані Сингапор, на Маляйському півострові, вибухла велика скриня штучних огнів. Сила експльозії була така, що 20 людей, що стояли недалеко, кинула в море. Одна особа втопилась, а інших вратовано. Кілька осіб є дуже попечені.

УЧЕНИК ГИНЕ ВІД ҐРАНАТИ.

У Львові трапилася ось така подія:

Францішка Мостовська, вдова по інжинірі, заанґажувала носія Коверка Андрія до перевозу її річей з камениці у Ринку ч. 3. Коверко взяв до помочі свого 13-літнього синка Мечислава, ученика народньої школи на Знесінні. Синок зносив річи зі стриху. Як виявилося, між річами була захована ґраната. Ґраната вибухла і нещасному хлопчині одинакови відірвала ноги. Перевезений до шпиталю, Мечислав помер серед страшних мук. Поліція опечатала стрих і веде слідство.

СИН КОМПОЗИТОРА КАНАДІЙСЬКОГО ГИМНУ У ПРИМІЩЕННІ ДЛЯ БЕЗДОМНИХ.

В пятницю, 27-го квітня, рідким випадком знайдено сиволосого сина Александра Мойра, автора канадійського гимну „Ди Мейпл Ліф Форевер", Йосифа Джеймса Мойра, літ 72, у захисті для бездомних бродяг у Торонті.

Знайдено його випадково. Блукаючи по парку, який є присвячений памяти славного автора гимну, де знаходиться і його памятник, збудований коштом $22,000, старець спитався двох прохожих жінок, де знайти могилу його батька, Александра Мойра, виявляючи їм очевидцю, що він його син. Жінки йому вказали памятник, а потім повідомили про випадок місцевий денник „Телеграм". Репортери кинулися шукати сана композитора та знайшли його ввечір у домі захисту.

Вість про те викликала дійсну сензацію в місті. Дирекція часопису „Телеграм" зараз заопікувалася старцем і поробили заходи знайти йому постійний захист, гідний сина славного Канадійця. Такий захист до смерти і вигідну опіку запевнив для старця Орден Дочок Британійської Імперії.

Син композитора перебував довгими літами в Шікаґо. Звідтам приїхав до Торонта, щоб у рідним місті перевести свої останні літа. Був він без засобів до життя, і один редактор шікаґовського часопису написав у його користь листа до посадника Торонта, Симпсона, з С. С. Ф. партії, щоб місто ним відповідно заопікувалося. Але посадник Торонта сина композитора не приняв, а звичайні урядові відослали його до захисту для бездомних.

ВДУШИВСЯ ЗУБАМИ.

В селі Тукадлів запросила сестра Михайла Петшака на обід. Він мав чотири вставлені зуби. Підчас їдження ці зуби виломились і застрягли в горлі. Петшак почав душитися. Його перевезли до шпиталю в Каліші, одначе операція не вдалась. Петшак помер на операційному столі.

РИМСЬКА ФОРТЕЦЯ.

В Керлеоні, Англія, переводять розкопи на місці, де колись знаходилася велика римська фортеця. Недалеко від фортеці знайдено чудово уцілівший амфітеатр, получений з фортецею шляхом, приблизно 12 стіп широким. Також у досить добрім стані одна з 5 веж фортеці. На вежі знайдено квадратову кімнату, яка, здається, була кухнею, бо в ній знайдено части кухонних річей і багато деревляного вугля.

СОЛОМОНСЬКИЙ ПРИСУД.

Дійсно Соломонське рішення видано недавно в турецькому місті Самсуґ. Станув там перед судом 12-літній хлопець, обвинувачений у крадіжі. Засуджено його на три місяці тюрми. Та коли судця довідався, що хлопця привело на злодійський шлях це, що бачив часто, як його мати вибирає з кишень сплячому батькови гроші, він поправив свій засуд так, що хлопця увільнив, а до тюрми посадив на три місяці його нечесну матір.

КОМУНІСТИЧНИЙ УДАРНИК ПОКАРАНИЙ.

Михайло Івасисин, літ 19, член Робітничої Оборонної Ліґи, арештований із залізним дручком в руці у бійці націоналістів з комуністами на відчиті генерала Сікевича в домівці УНО в Торонті 14 квітня і посуджений за нищення чужої власности й забурення спокою, був покараний грившою $20 з коштами. Обороняв його адвокат Оборонної Ліґи. Кару і викуп Ліґа покрила.

СПАЛИЛИ ОБРАЗ НЕЛЬОЯЛЬНОГО ПОСАДНИКА.

Посадник англійського міста Бермондсей відказався прийти на збір посадників у дні 18 травня ц. р. На тім зборі мали посадники Англії зложити чолобитню королеви Юрієви. Патріотичні Лондонці пімстилися на нім у той спосіб, що його малюнок привязали до шнура і волочили вулицями Лондону. Після того той образ серед співу патріотичних пісень спалили.

РОЗПУЧЛИВИЙ УЧИНОК ФАРМЕРА.

В околиці Алтікейн, Саск., на фармі в корчах знайдено тіло нестарого ще фармера з тієї місцевости, Пасла Литвина. Комісія ствердила, що він підрізав собі бритвою горло. Причиною такого розпучливого вчинку було критичне матеріяльне положення покійного. Він оставив жінку й кількоро дітей.

27 МОНАРХІВ НА СВІТІ.

На основі підрахунків, на світі залишилися при владі 27 монархів держав та державок. Між королями в Европі найдовше сидить на престолі голяндська королева Вільгельміна; вона володіє 45 літ, а переняла владу, маючи літ 10 під опікою матери, жінки Вільгельма III-го. Італійський король Віктор Емануїл займає щодо часу панування друге місце та має за собою 35 літ володіння. — Найстаршим монархом на світі щодо віку є князь Ліхтенштайн, що має тепер 82 роки життя. Шведський король Ґустав V. покінчив цими днями 77 літ.

ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

У ґотелі Роял Йорк у Торонті відбувся зїзд командантів ветеранів із провінції Онтеріо, на яких вирішено взятися чинно до війни з комуністами. Пляни протикомуністичної акції канадійських леґіонерів є покищо тайною, одначе принято резолюцію, яка наклукує цілу організацію ветеранів „кинути у боротьбу з підпольними червоними організаціями в Канаді цілу вагу й силу". Визначні бесідники між ветеранами підчеркували факт, що червона пропаганда й зрадницька робота комуністів загрожує розвиткови краю, і годі довше на такий хід спокійно глядіти.

У цілій провінції замічуєтся останніми часами між англьо-саксонським населенням рух, який має на меті розпочати чинну акцію проти комуністів, котрі щораз більше підносять свої голови. Розвели вони червону аґітацію по всіх школах і университетах, і в кінці в інший спосіб провокують проти себе реакцію довготерпеливих Англійців.

ФРАНЦІЯ ПЕРЕХОДИТЬ ДУЖЕ ВАЖКУ КРІЗУ

ПАРИЖ.—Премієр Фляндeн ужив всієї своєї красноречивости, щоб переконати послів, що треба надати його кабінетови диктаторські права, бо інакше Франція покотиться економічно в пропасть. Говорив цілу годину серед напруження і болю, який спричинювало йому покалічене в автомобілевім випадку рамя. По бесіді він майже втратив притомність з утоми і зденервування. Та все те не помагало. Уряд не дістав вотум довіря, бо за нього були 202 голоси, а проти 353.

Тепер прийдеться формувати новий кабінет президентови палати, Буїсови, бо він має ще найбільше симпатій. На ділі не буде важних змін, бо ввійдуть до нього представники тих партій, які були заступлені в кабінеті Фляндена.

ЗАМКНУЛИ БІРЖУ.

ПАРИЖ. — Який фінансовий переполох панує тепер у Франції, пізнати найкраще по тім, що замкнено біржу.

ВИВОЗЯТЬ ЗОЛОТО.

ПАРИЖ. — Банк Франції втратив за один день найменше 1,500,000,000 франків у золоті, а за тиждень утратив принаймні пять біліонів франків. Все те золото вивозять до чужинецьких країв, або ховають його. Найбільше вивозять тепер до Злучених Держав.

ПОМЕР УЧИТЕЛЬ-ПАТРІОТ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Помер Михайло Лупул, бувший надучитель у Неполоківцях. Був це один з найкращих українських патріотів і щирих народніх працівників. За останні роки життя вів прямо мученицьке життя. Був у своїх околицях основником і добрим провідником усіх українських просвітних, руханкових, пожежних і господарських товариств. Бл. п. Лупул утратив у визвольній українській війні свого одинокого сина, що поляг на полі слави на галицькій землі. Аж по війні відшукав батько могилу свого сина. Румунська влада переслідувала Покійного й позбавила його пенсії, називаючи його „большевиком", отже Покійний мучився з жінкою довгі літа в крайній нужді. Черновецький „Час" пише при кінці згадки за Покійного таке:

„Його память останеться серед українського народу, що він йому так багато дав, у вічній вдячній памяти. Рідна земля нехай заховує його тлінні останки до воскресного дня".

ЮВИЛЕЙ АРТИСТА ТЕРЛЕЦЬКОГО.

ЧЕРНІВЦІ. — Пошановано улюбленого буковинського артиста Сидора Терлецького, каменяра українського театру на Буковині. Сталося це з нагоди його 25-літнього ювилею. Дано виставу „Запорожець за Дунаєм", на яку прибула добірна й численна публика, між якою було видно багато селян, що прибули на свято, щоби віддячитись Терлецькому за те, що він, не зважаючи на матеріяльні недостатки, обіжджав зі своєю театральною дружиною наші села, виставляючи в них наші найкращі драматичні штуки й розповсюднюючи наше слово і нашу пісню в найглухіших місцевостях. Розбуджував наш нарід навіть у такій глухій і закостенілій землі, як Бесарабія.

ЯПОНІЯ ЗНОВУ ВІДГРОЖУЄТЬСЯ КИТАЄВИ.

ПЕЙПІНҐ (Китай). — Японське військове командування проголосило офіціяльно, що зачнеться новий похід на китайську територію, що обнимає міста Пейпінґ і Тієнтсін, якщо в невтральній смузі не припиниться з боку Китайців наново розпочата протияпонська аґітація.

ПРАВДИВИЙ ОБРАЗ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН. — Американський кореспондент описує життя в Німеччині ось так: Поглянувши на край і його мешканців зверха, видається, що все йде гладко. Підприємства працюють із зиском, безробіття зменшилося, заробітні платні збільшилися, злочинство впало, автомобілів розпродують так багато, як ніколи давніше, і т. д. Але ввійти до хати Німця і приглянутися, як він живе і що думає, то матиметься цілком інший образ. У першу чергу дорожня збільшається і господині неможливо зіставити такий буджет, який покрив би всі видатки. Це вже денервує цілий дім. Друге: загальна ситуація дуже напружена, люди поділені в поглядах, до цеї міри, що шарпають своїми нервами. Ніхто не знає, чому людей арештують, і за що.

ПОЛЬЩА НЕ ЗНАЄ, НА ЯКУ СТАТИ НОГУ.

ВАРШАВА. — Польська преса поділилася по смерти Пілсудського на дві партії: одна була за те, щоб стояти при Німеччині, а друга, щоб при Франції. А тепер виринає ще одна партія, яка хоче бути доброю з Німеччиною і з Советами. І тому хоче, щоби Польща повела свою політику в такий спосіб, щоб наблизити Німеччину до Советів. Бо тоді, каже вона, булаб уже Польща спокійна за свою будуччину.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ПРИВЕРНЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ"

Так назвав сенатор Бора судову опінію найвищого суду Злучених Держав, яка відноситься до правосильности закона про відбудову краю, відомого під популярною назвою „Найра". Як відомо, найвищий суд узнав цей закон неконституційним.

Не можна собі навіть уявити хаосу, який був би повстав іще кілька місяців тому, якби так тоді було впало таке рішення, і потрясло основою цілого господарського пляну, виробленого адміністрацією краю для ліквідації депресії й безробіття. Та, як знаємо, від довшого часу поведено з ріжниж боків такі атаки, на Найру, що її вбиття, доконане судовим рішенням, не є вже якоюсь дійсно катастрофальною подією. Вправді біржа зареаґувала на це негайно спадком цін на біржеві папери, а деякі підприємства почали відразу знижувати ціни на товари, але назагал піднеслися відразу з ріжних сторін голоси, щоб не робити ніде ніяких радикальних змін; а понад 200 найбільших американських підприємств видали заяви, що далі добровільно будуть держатися тих постанов, які підписали, приймаючи кодекси Найри.

Сенатора Бору найбільше врадувало те, що „вратовано конституцію", себто мертві букви давнього закона. Але інші люди, а між ними і розумніші великі підприємці, глядять на цю справу трохи інакше. Для них менше важне, що конституцію вратовано, а зате більшу вагу прикладають до цього, чи заломанням мертвих букв не вратовано часами життя живих людей. І ті люди приходять до переконання, що Найра таки відограла дуже поважну ролю в американськім житті. Вона бодай притупила трохи гостре вістря конкуренційної боротьби, зробила дуже багато для охорони здоровля дітей своєю акцією проти дитячої праці, скріпила силу зорґанізованого в юніях робітництва. А позатим вляла хоч часово в найтяжчих часах духової депресії нову віру в поправу відносин, у зворот до кращого.

Як би на Найру не глядіти і як би її не критикувати, то таки треба признати, що вона намагалася на всі лади довести до якогось порозуміння між капіталом і працею, між працедавцями і робітниками, кермуючись при тім добром краю, загальним інтересом. Оте посередництво уряду вважалося тільки почином. Воно було, так би сказати, вказівкою на той шлях, по якім треба ступати. Тепер уже уряд не зможе цього осягнути, вживаючи примусу. Це буде залишене приватній ініцятиві, добрій волі працедавців і робітників. І промисл та торговля теж матимуть тепер вільні руки, бо цього вимагає конституція. Та життя буде сильніше. І воно, якщо схоче розвиватись, буде таки примушене йти шляхом тих реформ, що їх започатковано Найрою.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНҐРЕС

(Дискусійна стаття, надіслана з Праги).

III.

Коли говоримо про „складку сил" як чергове завдання українського руху в теперішнім часі, то наперед відкидаємо відповідальність майбутнього Національного Конґресу за будьяку політичну орєнтацію тих або інших українських груп на чужі держави. Орієнтації на чужих це ознака слабости руху. Ми хочемо бути сильними. Ріжні орієнтації тільки підкопують ґрунт під нормальним розвоєм українських національних сил. І хоч тепер багато говориться й пишеться про війну, ми не можемо пасивно ждати війни, бо її може й не бути. Мусимо так розвинути свої орґанізаційні сили, щоб ми могли скласти історичний „іспит зрілости" незалежно від того, яка буде міжнародня ситуація.

Бачимо, як у цілім світі зростають змагання народів до оборони національної незалежности та цілости державної території. В польській „Лізі проти ревізії кордонів" засідають члени партії Пілсудського, національ-демократи і польські соціялісти. Турботою за долю держави пояснюється утворення коаліційного уряду в Бельґії, де в однім кабінеті засідають католики і соціялісти. Російська „біла ґвардія" (Мілюков, Денікін) простягають руки для примирення зі Сталіном, бо вони чують небезпеку для „єдности і цілости Росії". Коаліційні уряди в Данії, в Швеції, в Чехословаччині (з участю соціялістів), відновлення парляменту в Югославії — це все свідчить про волю цих народів до зміцнення і консолідації своїх внутрішніх сил перед зовнішніми небезпеками. Чи український нарід уже такий сильний, що він може не боятися небезпек? На жаль, над нашими головами не тільки що дня свище нагай окупантів, але й нові пляни чужих держав щодо України можуть зруйнувати навіть і те, що дотепер збудоване нашими власними силами. Недавно заснований Анґльо-український Комітет у Лондоні дуже добре підкреслив небезпечну ситуацію українського народу, бо на місці одних окупантів хочуть сісти інші. В свойому комунікаті Анґльо-український Комітет зазначує, що український нарід не хоче зміни окупантів, а бажає повної незалежности.

Щоб ми могли створити незалежну Україну, треба енерґійної і систематичної праці **широким національним фронтом.** Говорити вже тепер, що, мовляв, ця або та та партія буде панувати на Україні, а всіх інших позамикає в концентраційні табори, — це дитяче балакання. Від цих „політичних плянів" і мрій стається велика шкода для дійсного поступу і боротьби українського народу за його права. Не виключаймо одні одних із складу української нації тільки за те, що один уявляє собі устрій будучої України так, а другий інакше. В теперішній неволі всі правдиві українські патріоти можуть погодитися на тім, що самостійна Україна має бути державою, основаною на **праві,** і що політичний устрій і влада тої держави мусять виходити з **волі народу.** Це є засади, проголошені нарадою українських політичних партій у Львові, це є засади, ухвалені для Українського Національного Конґресу.

Конґрес має виявити **збірну волю** українського народу, принаймні його свідоміших верств. Орґани конґресу можуть мати всенаціональний авторитет, з яким буде числитись і міжнародня політика. Національний конґрес може своєю повагою й авторитетом стати на перешкоді тим силам, що хотіли би використати деякі українські ґрупи, що готові „орієнтуватися", для ще більшого поневолення українського народу.

Очевидно, завдання Національного Конґресу величезні, трудноці, що стоять на дорозі творчої праці, — безмежні. В процесі самої роботи буде видно, що можна здійснити вже тепер, а що відкласти на будучність. Неминучо стане перед тими кругами, що шукають „орієнтацій" питання: чи йти з широким, здоровим народнім рухом, що будує українське життя своєю власною силою, чи „відсіятися", лишитись осторонь із своїми „принципами авторитету" і т. п.

Якщо Український Національний Конґрес підсилить духово і матеріяльно, морально й орґанізаційно український рух на всіх землях, заселених нашим народом, то це буде **велике історичне досягнення.** Не можна заперечувати того, що для успіху визвольних рухів недержавних народів велике значіння має також міжнароднє положення, так звана „інтернаціональна конюнктура". Не забуваючи про це, мусимо всеж памятати, що нарід неорґанізований, неосвічений, прибитий злиднями не вміє використати і найліпшої міжнародньої ситуації. Події 1917—1920 років на українських землях дають для цього дуже пророчисту ілюстрацію. Чом не ідеальна ситуація, що повстала була для українського народу в 1917—18 р.р.? Упали одна за одною великі держави — царська Росія і цісарська Австро-Угорщина. Але несвідома маса Наддніпрянщини ще в 1919 р. і чути не хотіла про незалежну Україну. Хіба це не страшний факт, що наддніпрянська армія УНР мала 1919 року менше вояків, ніж отаман Махно, який хотів бути з Росією! Свідомий і зорґанізований нарід міг би був створити незалежну Україну вже на другий день після упадку царату.

Чи не те саме, з деякими змінами, бачимо і на інших українських землях? Таж заграничною політикою західньої УНР 1919 р. проводив В. Панейко, який тоді був тої думки, що українському народови непотрібна самостійність, а вистарчить „федерація" з Росією. А п. Панейко власне й вів цілу заграничну політику західньої України в тім напрямі. Чи був би можливий такий факт в іншому, свідомішому суспільстві?

Український рух у р. 1919 упав тому, що український нарід не був ще тоді свідомий, Україні були замало зорґанізовані, як у низах, так і в горішніх провідніх верствах. Протягом останніх 15 років національно-політична свідомість в українськім народі дуже виросла. Але з нею не йде в парі орґанізація, що перешкодила би новому розбиттю сил, як це, на жаль, сталося в р. 1919.

Будемо вірити, що Український Національний Конґрес буде завязком дійсної консолідації незалежницьких українських сил для допомоги поступови цілого українського руху — політичного, економічного і культурного.

В. К.

В. Будзиновський.

ЛЮБОЩІ?

(2)

Ріжні слухи і нарікання ставали щораз частіші. Одні підглянули, як вони обоє в глибокім темнім лісі обіймалися. Інші розказували щось цілком противне. Він кричав до неї і грозив пястуками. Вона ломила руки, плакала і благально просила його. Слів люди не розуміли, бо був сильний вітер і ліс дуже шумів. Ще один казав, що вона щось кричала до нього, він лиш слухав, сумно похнюпивши голову.

Саковичева почіхалася за вухом і подумала:

— Може я таки зробила дурницю, беручи їх обоє до себе?

Молоді найліпше сподобали собі лісок за Вовчою Скалою. Скалу тому називали так, бо тому пару років, коли в горах дуже розвелися були вовки, за тою скалою люди викопали в густім лісі яму, до котрої штудерно зробленим накриттям ловили вовків. Через ту яму ніхто туди не заходив. Лиш молода пара Саковичевої внадилася там.

— Вже се показує, що вони сюди приїхали тільки на потайні любощі, — говорено. — Як би не те, то не пхались би саме туди, куди не заходить ніхто інший. Ідучи туди, все беруть з собою щось дивне. Щось неначе сіти на риби. На що вони се несуть до ліса, коли в лісі риби нема? Панок носить також книжки з собою. Говорить голосно сам до себе. Раз весело, іншим разом вивіриться, наче би перед ним стояв його клятий ворог. А перед ним нема нікого!

— Мені все те не в голові, — відповідала господиня, коли їй переказували всі ті чутки. — Про мене, вони з собою нехай роблять, що хочуть. Вони мої найліпші гості, і вже!

— Саковичева має сім шкір і їй позакладало вуха, — казала сусідка глумливо. — Як люди їдять все те, що вона дасть їм, як за те добре платять, то вона не журиться тим, що про її пансіонат і про неї саму говорять.

— Я мушу дійти, що в траві пищить, — погадала раз Паньчакова. — Так, як воно є, годі лишити, бо воно може скінчитися яким нещастям.

Закликала свого пастуха і вислала його до ліса підглядати пару.

Не багато минуло часу, коли малий пастух прибіг назад. Блідий був і трясся.

— Що сталося? — спитала Паньчакова. — Кажи!

Хлопчина такий був заляканий, що розплакався і довго не міг прийти до слова. Аж успокоївшися, став розказувати:

— Прошу вас, ідіть самі подивіться: Над вовчою ямою той панок розпняв між обома деревами сіть. В тій сіти повісив ту даму. Сам ходить насуплений, з книжкою в руці довкола тої дами, говорить щось, кричить, вимахує руками, грозить комусь пястуками. Кому, не скажу, бо в лісі нема нікого. Я добре роззирався, та нікого не бачив.

— А я не казала, що станеться якесь нещастя! — крикнула Паньчакова. — То якийсь божевільний, і вже замордував дівчину.

Вість про се, що мабуть сталося, миґцем облетіла ціле село. Щоби божевільний не наробив ще більше нещастя, треба було його спіймати. Люди хапали за ножі, щоби відрізати повішену паню. Позабирали верети і мотузи, щоби ними спіймати і звязати божевільного. Юрба гнала до ліса.

Панок, молодий театральний артист вивчував ролю в новій драмі. Здивувався, коли побачив надходячу юрбу узброєних.

Звернувся до людей, пальцем на устах дав їм знак, щоби не робили гамору і показав на сплячу в гамаку жінку.

Командант юрби погадав собі:

— Не здуриш мене!

— Окружити його! — крикнув. — Заженемо його до вовчої ями. Як впаде до неї, то без ніякої небезпеки дістанемо його в наші руки.

Котрийсь з юрби сіпнув команданта за полу і каже:

— Воно щось не так, як нам сказала Паньчакова. Вона жива, бо рухається. Вона лиш спала.

— Справді? — спитав командант.

— Не бачите, що підвелася на сітці і сідає. Найліпше буде, як підемо далі, будьтоби не сюди ішли. Інакше люди будуть з нас сміятися.

Панок зараз доміркувався, чого ті люди сюди прийшли. Реготався голосно, на ціле горло. Разом з ним сміялася його жінка, котра вже цілком очуняла. Люди, що прийшли взяти божевільного, повтікали.

Докладніше про цілу пригоду актор і його жінка довідалися від своєї господині, коли прийшли до пансіону. Щоби йому увірила, показав їй метрику шлюбу. Придивившися метриці, господиня сказала:

— Саме нині опорожнилася кімната з двома ліжками. Зараз прикажу перенести до неї ваші речі.

(Кінець).

ТРИ ДНІ В КИЄВІ

Постійний кореспондент „Ґазети Польскої" з Москви, Отмар, оповідає під цим наголовком, про те, як 2. травня ц. р. приїхав четвертий раз у житті на Україну і вдруге до Києва. У 1918 р. їхав він із Кавказу до Польщі. Спогади з того часу не були дуже то приємні. Приходилось чимало терпіти від шикан тодішніх „австрійсько-німецьких окупантів" і від „державной варті" (!) тодішнього гетьмана Скоропадського, якого офіцири навіть не дуже то добре вміли читати українські написи. Вулиці були завалені втікачами з тих частин краю, де панували вже червоні. Каварні переповнені спекулянтами сумнівного походження. Два роки пізніше йшов Отмар як рядовий шволежер зі своїм полком до Коростеня. Було це в часі польської контрофензиви, яка закінчилась перемирям з 18. жовтня 1920 року.

Від того часу минуло 12 років, коли автор опинився на зовсім іншій Україні в ролі справоздавця при отворенні Дніпрельстану.

А тепер Отмар три дні перебув у наддніпрянській столиці — Києві. Це трохи замало і справоздавець прохає вибачення, що подає тільки жмінку відірваних вражінь.

Київ — надзвичайно гарне місто, розкинене на горбках, над високим берегом Дніпра. Вигляд міста типово західньо-архитектонічний. Має воно гарні святині (тепер у більшості перемінені на світські установи). Стиль тих святинь романсько-візантійський. Людність у поведенні куди культурніша, ніж у Москві і заповняє хідники (з нагоди травневого свята). Київ робить на око дуже корисне вражіння. Внутрішній вигляд Києва, давніше занедбаний, поправився, як кажуть, від часу, коли замісць Харкова він став столицею України. Вид на Дніпро чудовий. Це один з найгарніших краєвидів у світі. З надбережних гір видно кількадесять-кільометрову могутню водну площину.

Без огляду на українізацію шильдів і написів, українські театри, Українську Академію Наук, українські школи, — на вулицях Києва мало чути українську мову. Підчас оглядин Печерської Лаври, найбільшої святині православя (тепер заміненої на антирелігійний музей), давали провідники пояснення місцевому населенню теж по російськи. Написи в Лаврі двомовні. Катакомби Лаври зелєктрифіковані від 1930 року. Орієнтаційні написи над стокільканацять домовинами не є антирелігійні. Навіть проводаторки оминали богохульства, тільки дескретно натякали на деякі грошеві справки черців. Хоч православні підчас царату не були аскетами, ані не нехтували грошем, всеж треба ствердити, що теперішні власники зовсім не ліпші. Не тільки роблять на здетронізованих святощах свою пропаґанду, але тягнуть теж чималі грошеві зиски з цього. Вступ є платний, відвідувачів з 3,000 денно. Тому Лавра в нинішньому вигляді — це поважне джерело доходів для комісаріяту народньої освіти. Катакомби навіть при електричнім освітленні не тратять своєї понурости і роблять досить тяжке вражіння. Все це овіяне авреолом традиції, довголітньої релігійної пошани для святоців. Протирелігійна пропаґанда вживає найсуперечніших засобів. Виставлені в антирелігійному музею мумії і вужі та крокодилі мають доказати, що „нема чуда" — є тільки консервація реліквій.

Отмар на підставі вражіння з останніх Великодніх Свят є тої думки, що населення не дуже прихильно ставиться до заміни Лаври на протирелігійний музей. — („Діло").

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. Василия, від. 168, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в неділю, 2-го червня, в годині 3-тій пополудні, в У. Н. Домі, 766 Стейт вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде справоздання уряду і контр. комісії за 6 місяців. Пригадуємо всім тим членам, котрі ще не виміняли своїх грамот, хай прийдуть на збори і принесуть свої грамоти до виміни, бо це останній місяць для виміни. — Гр. Дачишин, предс.; Ілько Лаґуза, кас.; Микола Пащин, секр.

Вилікувався.

— І щож — твій бідний брат усе ще хорує на клептоманію?

— Тепер уже ні — ми виграли на льотерії.

Бистрий готелевий слуга.

Гість у готелі виглянув крізь двері на коридор, де вечором поклав був черевики до чищення.

— Що то значить? — питається послугача. — Чому перед моїми дверми стоїть один черевик бронзовий, а другий чорний?

— Що пан кажуть?! То цікаве! Бо нині вже другий гість питається мене таке саме!?

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

З ЛЮБОВИ?

Один мешканець Бруклина прийшов до свого священика з плачем, що він не може добудитися своєї жінки. Священик пішов з ним до хати й переконався, що жінка нежива.

Покликано лікаря й цей ствердив, що жінка вмерла природньою смертю та що вона була нежива вже які два тижні. Потрясений вісткою чоловік збожеволів і його треба було відставити до санаторії.

Збожеволів з любови до жінки — каже одна ґазета в заголовку над новинкою. Чи справді з любови? Якжеж тоді чоловік аж по двох тижнях став журитися, що жінка не встає?

СПРАВДІ КЛОПІТ?

Пишуть ґазети, що на Ленокс Евені коло 110-тої вулиці в Ню Йорку кобилу напали вродини й вона вродила лоша.

І кажуть ґазети, що ця пригода заамбарасувала сотки людей.

Справді заамбарасувала? Невсжеж і кобилі бузько діти носить?

ДЕ РОЗВОДУ НЕМА.

У нюйорських стейтових судах завізно, як у старім краю у млині перед великими святами. Дня 1-го червня кінчиться реченець, до котрого можна вносити позви за серцеві бальсами, себто за відшкодування за забрання любови та за зломання обіцянки женитись.

Між внесеннями є позов одної жінки проти одного дипльомата, котрий, мовляв, обіцяв з нею оженитись, як тільки йому вмре жінка в старім краю. Жінка у старім краю вмерла, але дипльомат іще женитися не хоче, хоч у нього є з позовницею 16-літній синок.

Наскільки до цього довела заборона розводу?

ДЕ Є РОЗВОДИ.

Відомий американський актор Джан Берімор позивається з жінкою за розвід. Це вже в нього другий розвід. Заки ще дістав розвід, уже якась красуня поїхала на його яхті поплювати з ним по морю.

У ґазетах появляється чутка, що колишня американська місіонарка в Китаю, а нині відома письменниця, Перл Бак, думає віддаватися за свого накладця, як тільки розведеться зі своїм мужем.

Наскільки вигляди розводу причиняються до розложення цих подруж?

АМЕРИКАНЦІ ЛЮБЛЯТЬ НЕАМЕРИКАНСЬКИЙ СПОСІБ.

У нюйорськім парку Вен Кортлендт звернув на себе увагу ґазет пікнік місцевих вірменських орґанізацій.

У розмовах з ґазетярами призналися Вірмени, що вони мають орґанізацію, звану „Ліґа Молодих Пар", котра поклала собі за ціль удержувати серед американських Вірменів старокраєвий ідеал нерозривности подружа.

Американці висказуються з похвалою про ці заходи не приймати американської традиції.

ЗАЛЮБЛЕНА АКТОРКА.

Так, відома акторка Ева Ле Ґаліен признається, що вона залюбилася.

Любить аж чотирох: Чарлі, Фібі, Чіко й Тоску.

Чарлі це морський пес. Фібі це свинка. Чіко це собака. Тоска це теж пес, але іншої породи, як Чіко.

Каже акторка, що вона любить свої звірята, бо вони багато краще товариство на селі, ніж гості.

Щось як відомий американський письменник, Тергюн, що казав: „Чим більше я пізнаю людей, тим більше люблю свого пса".

ФІЛЬМОВИЙ КОНҐРЕС У БЕРЛІНІ

(УП, Берлін). — При кінці квітня і з початком травня ц. р. відбувся в Берліні здавна заповіджений інтернаціональний фільмовий конґрес. На ньому були заступники 25 держав Европи та глядачі й обсерватори з позаевропейських країн. Уладжувала той конґрес Німецька Державна Фільмова Палата з допомогою німецької фільмової індустрії, яка по суті є одною з перших в Европі як під оглядом технічним так і мистецьким. Крім делеґацій взяли в конґресі участь дуже багато спеціяльних і загальних журналістів з ріжних країн, чи то приїзжих чи стало в Берліні акредитованих. Між ними були й кілька Українців. Спеціяльної української фільмової делеґації не було, бо наше фільмове мистецтво ще щойно почало розвиватись, і головне: нема в нас своєї держави, що було би передумовою допущення до конґресу якоїсь делеґації.

Програма конґресу була надзвичайно багата. Після святочного відкриття всі поділились на комісії, які розробляли й обговорювали поодинокі питання. Всіх комісій було 12, а між ними й пресова, в якій чинну участь брали й Українці. Заложено на конґресі міжнародній журналістично-фільмовий союз, якого завданям є координувати журналістично-фільмову працю та не допускати до ріжного роду неетичних надужить і реклями в пресі, або згіршуюючої суспільство пропаґанди. Окреме фільмове бюро, яке заложив конґрес, має подбати про те, щоб усі потрібні для преси вістки діставалися в руки кореспондентам з достовірного жерела. По кількаденних нарадах конґрес закінчено відповідними ухвалами і святочними промовами. На цьому засіданні взяв участь і німецький міністер пропаґанди, д-р Ґебельс, котрий виголосив знамениту промову, в якій підчеркнув, що вже пора перестати глядіти на фільму як на забавку, бо на неї треба глядіти як на новий рід національного мистецтва. Велику бурю оплесків викликала заява міністра про те, що вже пора зломити примат театральної сцени над фільмою, бо фільма і театр є щось між собою ріжного і кожне з них повинно піти своїми власними шляхами розвитку. При кінці рішено заложити в Берліні інтернаціональну фільмову палату, яка має реґулювати всі фільмові справи в тих країнах, що стали членами такої палати. Сподіваємося, що в скорому часі й Україна буде мати там своє заступнитво як рівнорядний чинник між европейськими націями.

Крім цеї програми конґрес мав й іншу, а саме він мав завдання показати приїзжим чужинцям красу Німеччини і її фільмову індустрію. Цілими тисячами відвідували учасники і гості конґресу фільмові підприємства в Берліні, в Нойбабельсберґу, найбільшу кінофабрику в Европі, дальше в Темпельгофі, в Йоганністалю, де навіть працює один Українець, і т. д. Відвідували ріжні кіна і фільми найновішого виробу та робили поїздки на провінцію в недалекі окруження Берліна. Аранжери конґресу вивязалися з того трудного завдання прекрасно, що не було легким, коли взяти на увагу, що всіх учасників і гостей було понад 3,000 осіб з ріжних країв і вони балакали ріжними мовами. За пресу дбав особливо пресовий референт Сандерс, що мабуть підчас конґресу і дихнути не мав часу. Конґрес вислав привітні телеґрами канцлєрови Гітлєрови та міністрови Ґебельсови, на що ті відповіли дуже гарними привітальними телеґрамами.

Делеґації з деяких країн були надзвичайно великі, особливо з Чехії і Польщі. Ця остання використала свою приязнь до Німеччини, що якраз у часі конґресу з зовсім неконґресових причин почала була псуватись.

У салі засідань влаштовано спеціяльний перекладний апарат зі слухавками. Всі промови йшли одною мовою, німецькою, а хто її не розумів, той мусів лише наложити на уха слухавку, наставити апарат на ту мову, яку розумів, і рівночасно слухав промову в зрозумілій йому мові, французькій, італійській, анґлійській чи еспанській. Це дуже практична установа для всіх конґресів. Вона значно скорочує час нарад і не нудить присутніх довгим вичікуванням кінця.

Конґрес перейшов у зовсім мирній обстанові і без серіозних непорозумінь, що тоді захмарювали політичний обрій світа. Ріжні позакулісові тертя ділового характеру трудно вважати серіозними непорозуміннями. Така миролюбність серед представників фільми дивувала неодного, якому було відомо, що в фільмовій індустрії світа переважає елемент жидівський чи жидівського походження і протинімецького партійного наставлення. В цьому випадку і ті елементи мали нагоду переконатися, що не все відповідає дійсности з того, що про нову Німеччину і життя в ній пишеться і пропаґується.

Наступні конґреси будуть відбуватись по ріжних столицях Европи. Маємо надію, що один з них буде також у нашому вільному Києві, як осередку української фільмової індустрії.

М. С.

ВСЕЛЮДНІ ШКОЛИ В ПОЛЬЩІ.

На території Польщі є тепер 27,786 вселюдних шкіл, у яких учаться 4,654,796 учнів, з того 2,390,493 хлопців і 2,264,303 дівчат. У тих школах учать 81,944 вчителів. Шкіл приватних є 1,421, решта це школи державні. По містах є 3,009 шкіл, по селах 24,777.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 15. квітня помер **Сидір Ятчишин,** член тов. „Запорозька Січ", від. 342 У. Н. Союза в Картерет, Н. Дж. Покійний помер у шпиталі на запалення. Покійний родився 14. липня 1892 р. в селі Семошова, повіт Сянік, Галичина. Прожив 43 роки. До У. Н. Союза належав від 1928 р. Оставив жінку і двоє дітей.

Похорон відбувся дня 17. квітня при участи більшого числа людей і двох товариств: товариства „Запорозька Січ", від. 342 У. Н. Союза і тов. Тараса Шевченка, від. У. Р. Союза. Попрощав Покійного парох о. Іван Гундяк. Подруга Покійного Олена і діти Юлія і Михайло складають щиру подяку родині й тим, що прибули з Картерету й взяли участь у похороні. Дякують теж головній канцелярії У. Н. Союза за скоре виплачення посмертного.

І. Маркович, секр.

НАЦІОНАЛІСТИЧНІ ВИЯВИ КОМУНІСТИЧНОЇ МОЛОДІ.

Ґазета „За Комунистическое Просвещение" з тревогою пише, що в совєтських школах на Україні „нєблаґапалучно". На перший погляд — оповідає кореспондент — все ніби гаразд: на стінах повивішувані плякати виховничої роботи в комуністичному дусі, плян інтернаціонального навчання і т. д. Та це лише назовні. В дійсности школи вперто не хотять містити революційних плякатів і портретів „любімих важдей". Натомісць у низці шкіл Катеринославщини — з жахом зауважує ґазета — ствердженo, що плякати й льозунґи (гасла) „офарбовувалися в жовто-сині кольори петлюрівських прапорів" **(себто в українські національні барви, що їх московська окупація забороняє на Україні під загрозою смерти й висилки на Соловки. — Прим. Ред.).** В 38 школах на Катеринославщині висіли такі жовто-сині плякати з загадочним надписом: „У них і у нас!"...

„За Комунистическое Просвещение" ґвалтує, щоби влада звернула увагу на націоналістичне „переродження" молоді на Україні.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЩЕ ПРО „СОЦІЯЛІСТИЧНЕ БУДІВНИЦТВО".

Міська рада в Макіївці вирішила збудувати „парк культури й відпочинку". Зачали будувати, всаджуючи в це, ніби й корисне діло, великі гроші. Розпляновано було парк, насаджено дерева й квіти, збудовано театральну естраду, читальню, павільон для гри в шахти і т. д. Все це діялося в минулім році.

Та в біжучім 1935 році діячам Макіївки видно надокучило бавитися в „культуру"!... Тепер парк зруйновано до решти. Це місце, де перебуває парк „культури", призначено для звезення... міського сміття! Нічого, крім відпадків і бруду, там уже не знайти. Коштовний паркан, що огороджував парк, мешканці Макіївки розкрали в часі минулої зими на паливо...

З МУЗИКИ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Хочу кинути жмут світла на особу нашого артиста скрипака Романа Придаткевича.

Хто слідить за нашим життям і нашими здобутками по цей бік океану, тому нераз перед очі майнуло в наших часописах його імя. Нераз писано про нього і нераз він писав на музичні теми. Америка, коби святилася, дає змогу кождому вибитися, і коли у людини талант, витревалість, ініціятива та підприємчивість, то майже певно буде мати вона сукцес.

В музичному світі заняв уже п. Р. Придаткевич визначне становище і йому першому з українських солістів припало здобути якнайкращі рецензії тутешньої преси.

В днях 25. і 26. травня грав він скрипковий концерт Л. Бетовена в супроводі симфонічної орхестри (дільниці Бронкс) у Ню Йорку під орудою відомого диріґента В. Маєра. (Американець німецького роду). Суботішній (перший) концерт передано через радіо.

Певно кожного нашого слухача мусів врадувати вже сам проголошувач, що виразно казав: **сьогодні з нашою орхестрою виступить український артист скрипак і композитор п. Роман Придаткевич. Заграє він Бетовена Концерт.**

Концерт Бетовена маєстатичний, немов живий образ природи, який захоплює і зливає людину з собою в одно.

Гра Р. Придаткевича стилева, а рідко котрий артист так прекрасно грає цей концерт. Інтерпретація п. Придаткевича споріднює слухача з ґенієм Бетовена (велич і глибина чуття) і тому тільки так багато було оплесків захопленої публики. Обидва виступи п. Придаткевича були дійсним триюмфом, і певно, що кожного Українця наповняли вони великою радістю. Орхестрі належиться дати признання за її совісний супровід, — видно було у сьому руку дуже музикального диріґента В. Маєра.

Кожного разу при виступі п. Придаткевича згадую все його вчителя, Евгена Перфецького, найпередовішого нашого артиста скрипака й учителя. Коло 25 літ присвятив він досі головно вихованню наших скрипаків і сьогодні може бути гордим зі своєї невтомної праці.

Так як говориться у світі про „школу скрипки" бельґійську, чеську, російську, німецьку і т. д., так уже тепер можна піднести імя й української „школи". Основоположником її є якраз п. Е. Перфецький, професор Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові.

Ті прекрасні критики, що дістає п. Придаткевич за свої виступи визначних тутешніх критиків, це похвали звернені на його адресу і його учителя. Р. Придаткевича вважаємо за „свій" продукт, який і між чужими знаходить признання, а тим робом приносить собі і нашому національному імені заслужену славу.

М. О. Гайворонський.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член бр. св. Володимира, від. 98 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котра стала мені великою помічю у моїм каліцтві. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Іван Піданий.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

АКРОН, О.

На Рідну Школу й інвалідів.

Українська громада справляла спільне свячене у церковній галі 5. травня 1935 р. На ту гостину зійшлося багато людей, так, що галя була зовсім виповнена. Посвячення пасок виконав наш новоприбувший священик, О. А. Уляницький. По обіді сказав він до громади кілька щирих слів, та пояснив, що це є свячене і як весело нам булоб, колиб ми святкували його на рідній землі. Опісля покликав на тостмейстра Олексу Зепка, який, перепроваджуючи ту забаву, бавив зібраних веселими приповідками і сміхами. Співав також церковний хор укр. кат. церкви під проводом дяковчителя Гр. Мончака. Опісля говорили ще кілька старших парохіян, а при кінці забрав слово о. Уляницький і згадав про старий край, як також про рідну школу, та попросив про жертви на ту ціль. Збіркою занялись: Іван Семенюк і Марія Петруха.

Жертвували отсі: по $1: М. Петруха, В. Пулк, О. Зепко, К. Зепко, П. Славич, Гр. Сташків і о. А. Уляницький; по 50 ц.: І. Зепко, С. Дрекслер, І. Гурин, І. Семенюк, Т. Кічурчак, Д. Курівчак, Н. Савула і Н. Шквара. — Дрібними датками зібрано $4, отже разом вислано через Обєднання $15, призначуючи по половині на Рідну Школу й інвалідів.

Іван Семенюк.

ГОЛИЙОК, МАСС.

На Рідну Школу.

Дня 4. травня Український Жіночий Клюб при „Скенер Кофі Гавс" спровадив молоду ґрупу бостонських Українців під проводом п. П. Грудзінського.

Вже два рази молоді Українці з Бостону давали концерти у нашій місцевости і вже те заслугує на згадку. Старання щодо цього поробило наше українське жіноцтво, між яким є багато тут роджених, але й вони не забувають про наш батьківський край, нашу Україну. Ось і з теперішньої нагоди висилають $10 на Рідну Школу. Невелика це жертва, але щира. Від Українського Жіночого Клюбу щиро дякую драматичному кружкови молодих бостонських Українців за їх труд.

Ольга Антонішин,
предс. У. Ж. Клюбу.

СЕЙНТ ЛУЇС, МО.

На Рідну Школу.

Українська православна громада 12-го травня на „Спільнім свяченім'' після слова свого предсідника д. В. Лоґуша про необхідність допомоги школі в Рідним Краю перевела збірку на Рідну Школу. Пані А. Ґромоцька і М. Бартіш занялися на ту ціль продажем чудових писанок, котрі писали пані Любчин і Хлопак. Зібрано $9.70, котрі переслано через Обєднання для Рідної Школи в краю.

Юліян Микуляк.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ.

(35).

З сильним напруженням Тарзан дивився вниз на чоловіка, що був подібний до нього. Тарзан дивувався, хто це може бути та звідки він тут узявся. Тарзан був коло табору фільмової виправи, але припадково не бачив там Обровського й тому не звязував його з фільмовою виправою.

Тепер Обровський, один одинокий проти юрби чорних дикунів, почав боротися — не за життя, але за смерть, за скору смерть. Вратувати життя він уже не мав надії. Але боротьбою він іще сподівався добитися того, що вони його вбють скоро й у цей спосіб заощадять йому ці муки, які вони для нього приготовили. Він схопив найближчого чорного вояка. Цей крикнув у страху.

З великою, вродженою собі силою Обровський підняв дикуна високо понад голову, кинув його на голови двох інших чорних вояків та звалив їх на землю. Рунґула крикнув до них: „Ловіть його, але не робіть йому нічого! Він мусить вмерти, як ми це хочемо!" Чорні знову набрали відваги.

Як вони підійшли знову до нього, Обровський звалив їх могутніми ударами кулаків. Так то один чоловік зі тераху й розпуки боровся проти багатьох. Але ця бортьба не могла тревати довго. Поволі його мусіли звалити, вже самою перевагою великого числа. Дикуни схопили його руки й ноги та вкінці звалили його на землю.